

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา นำเสนอแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และการรับรู้ภาวะสุขภาพ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์

แบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มีทั้งสิ้นจำนวน 255 ชุด ซึ่งมีความสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 จึงได้นำแบบสอบถามดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และการรับรู้ภาวะสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 63.5) มีอายุต่ำกว่า 40 ปี (ร้อยละ 70.2) อายุต่ำสุด 19 ปี สูงสุด 59 ปี อายุเฉลี่ย 38.47 ปี ($SD = 8.02$) มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 66.3) จำนวนปีที่ศึกษา 13 - 16 ปี (ร้อยละ 67.5) จำนวนปีที่ศึกษาต่ำสุด 12 ปี สูงสุด 22 ปี จำนวนปีที่ศึกษาเฉลี่ย 15.98 ปี ($SD = 1.91$) รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,000 - 30,000 บาท (ร้อยละ 59.2) รายได้ต่อเดือนต่ำสุด 9,000 บาท สูงสุด 52,000 บาท รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 22,482.76 บาท ($SD = 7457.26$) มีการรับรู้ภาวะสุขภาพอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 65.9) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และการรับรู้ภาวะสุขภาพ ($n = 255$)

ข้อมูลส่วนบุคคล และการรับรู้ภาวะสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	162	63.5
หญิง	93	36.5

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล และการรับรู้ภาวะสุขภาพ (ต่อ)	จำนวน	ร้อยละ
อายุ ^a		
≤ 35 ปี	117	45.9
> 35 ปี	138	54.1
(Min = 19, Max = 59, M = 38.47, SD = 8.02)		
สถานภาพสมรส		
โสด	65	25.5
คู่	169	66.3
หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่	21	8.2
จำนวนปีที่ศึกษา ^b		
< 16 ปี	69	27.1
≥ 16 ปี	186	72.9
(Min = 12, Max = 22, M = 15.98, SD = 1.91)		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท/เดือน)		
< 20,000 บาท	81	31.8
20,000 - 25,000 บาท	97	38.0
> 25,000 บาท	77	30.2
(Min = 9,000, Max = 52,000, M = 22,482.76, SD = 7457.26)		
การรับรู้ภาวะสุขภาพ		
สุขภาพไม่ดี	9	3.5
พอใช้	36	14.1
ดี	168	65.9
ดีมาก	31	12.2
ดีเยี่ยม	11	4.3

a แบ่งตามกลุ่มวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (18 - 35 ปี) ผู้ใหญ่ตอนกลาง (36 - 60 ปี)

b แบ่งตามจำนวนปีที่ศึกษาถึงระดับปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งมีพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 58.4) รองลงมา มีพฤติกรรมสุขภาพอยู่ระดับปานกลาง (ร้อยละ 41.6) ไม่มีผู้ที่มีพฤติกรรมสุขภาพระดับต่ำ โดยมีคะแนนสูงสุด 172 คะแนน คะแนนต่ำสุด 80 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 117.62 (SD = 15.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งมีพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณ และด้านการจัดการกับความเครียดอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 88.2, 65.5 และ 74.5 ตามลำดับ) และด้านความรับผิดชอบต่อร่างกาย ด้านกิจกรรมทางกาย และด้านโภชนาการอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 64.3, 72.9 และ 65.1 ตามลำดับ) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ (n = 255)

พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โดยรวม		
ระดับสูง (> 114 คะแนน)	149	58.4
ระดับปานกลาง (57 - 114 คะแนน)	106	41.6
ระดับต่ำ (< 57 คะแนน)	0	0.0
(Min = 80, Max = 172, M = 117.62, SD = 15.94)		
รายด้าน		
ด้านความรับผิดชอบต่อร่างกาย		
ระดับสูง (> 18 คะแนน)	91	35.7
ระดับปานกลาง (9 - 18 คะแนน)	164	64.3
ระดับต่ำ (< 9 คะแนน)	0	0.0
(Min = 9, Max = 28, M = 17.83, SD = 3.46)		
ด้านกิจกรรมทางกาย		
ระดับสูง (> 18 คะแนน)	68	26.7
ระดับปานกลาง (9 - 18 คะแนน)	186	72.9
ระดับต่ำ (< 9 คะแนน)	1	0.4
(Min = 7, Max = 28, M = 15.56, SD = 3.91)		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ (ต่อ)	จำนวน	ร้อยละ
ด้านโภชนาการ		
ระดับสูง (> 22 คะแนน)	89	34.9
ระดับปานกลาง (11 - 22 คะแนน)	166	65.1
ระดับต่ำ (< 11 คะแนน)	0	0.0
(Min = 12, Max = 32, M = 20.96, SD = 3.80)		
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล		
ระดับสูง (> 18 คะแนน)	225	88.2
ระดับปานกลาง (9 - 18 คะแนน)	30	11.8
ระดับต่ำ (< 9 คะแนน)	0	0.0
(Min = 14, Max = 28, M = 21.70, SD = 3.08)		
ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณ		
ระดับสูง (> 22 คะแนน)	167	65.5
ระดับปานกลาง (11 - 22 คะแนน)	88	34.5
ระดับต่ำ (< 11 คะแนน)	0	0.0
(Min = 11, Max = 32, M = 23.91, SD = 3.90)		
ด้านการจัดการกับความเครียด		
ระดับสูง (> 16 คะแนน)	190	74.5
ระดับปานกลาง (8 - 16 คะแนน)	65	25.5
ระดับต่ำ (< 8 คะแนน)	0	0.0
(Min = 10, Max = 24, M = 17.65, SD = 2.63)		

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรม

ราชทัณฑ์

เนื่องจากการวิเคราะห์หาอิทธิพลระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ตัวแปรนั้นจะต้องมีระดับการวัดในระดับอันตรภาคชั้น (Interval scale) ขึ้นไป แต่ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรที่มีการวัดในระดับนามบัญญัติ (Nominal scale) 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส และการรับรู้ภาวะ

สุขภาพ ดังนั้นตัวแปรแต่ละตัวแปรดังกล่าวได้ถูกจัดกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม และให้ค่าของตัวแปรก่อนการนำไปวิเคราะห์ดังนี้

เพศ -	เพศชาย	ค่าของตัวแปรเท่ากับ	0
-	เพศหญิง	ค่าของตัวแปรเท่ากับ	1
สถานภาพสมรส	- โสด/ หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่	ค่าของตัวแปรเท่ากับ	0
-	คู่	ค่าของตัวแปรเท่ากับ	1
การรับรู้ภาวะสุขภาพ	- ไม่ดี/ พอใช้	ค่าของตัวแปรเท่ากับ	0
-	ดี/ ดีมาก/ ดีเยี่ยม	ค่าของตัวแปรเท่ากับ	1

เมื่อเริ่มการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาสมการทำนายพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยที่รับการคัดเลือกเป็นตัวแรก คือ การรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ โดยสามารถอธิบายได้ร้อยละ 37.6 ปัจจัยตัวต่อไปที่ได้รับการคัดเลือกเข้าไปในขั้นที่ 2 คือ แรงสนับสนุนทางสังคมซึ่งทำให้สามารถอธิบายได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 41.2 ปัจจัยที่ได้รับการคัดเลือกเข้าไปในขั้นที่ 3 คือ เพศหญิง ซึ่งทำให้สามารถอธิบายได้เป็นร้อยละ 43 ปัจจัยที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวที่ 4 คือ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพซึ่งทำให้สามารถอธิบายได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 44.1 และอายุ เป็นปัจจัยตัวสุดท้ายที่ได้รับการคัดเลือกเข้าไปแล้วทำให้สามารถอธิบายพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการในสังกัดกรมราชทัณฑ์ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา เพิ่มขึ้นอีกเป็นร้อยละ 45.5

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพบว่า ตัวแปรทำนายที่มีน้ำหนักในการทำนายทางบวกสูงสุด คือ การรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ($\beta = .459$) รองลงมาคือ แรงสนับสนุนทางสังคม และ เพศหญิง ($\beta = .233$ และ $.112$ ตามลำดับ) ส่วนตัวแปรทำนายที่มีน้ำหนักในการทำนายทางลบสูงสุด คือการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และ อายุ ($\beta = -.138$ และ $-.127$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

ขั้นที่	ตัวแปร	R ²	R ² Change	b	β	SE(b)
1.	การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ฯ ค่าคงที่	.376		.855** 48.427	.613	.069 5.660
2.	การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ฯ แรงสนับสนุนทางสังคม ค่าคงที่	.412	.036	.663** .597** 37.536	.475 .236	.083 .151 6.152
3.	การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ฯ แรงสนับสนุนทางสังคม เพศหญิง ค่าคงที่	.430	.018	.666** .567** 4.452* 37.015	.477 .224 .135	.082 .149 1.580 6.072
4.	การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ฯ แรงสนับสนุนทางสังคม เพศหญิง การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติ ฯ ค่าคงที่	.441	.011	.657** .555** 4.889* -.162* 48.628	.471 .219 .148 -1.106	.081 .148 1.580 .073 7.992
5.	การรับรู้สมรรถนะของตนเอง ฯ แรงสนับสนุนทางสังคม เพศหญิง การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติ ฯ อายุ ค่าคงที่	.455	.014	.640** .591** 3.691* -.211* -.252* 61.656	.459 .233 .112 -1.138 -1.127	.081 .147 1.638 .075 .102 9.508

* มีนัยสำคัญทางสถิติ < .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติ < .001

ดังนั้นสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้อธิบายพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการ
สังกัดกรมราชทัณฑ์ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา คือ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5$$

พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ = 61.656 + 0.640 (การรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติ
พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ) + 0.591 (แรงสนับสนุนทาง
สังคม) + 3.691 (เพศหญิง) - 0.211 (การรับรู้อุปสรรคของการ
ปฏิบัติพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ) - 0.252 (อายุ)

จากสมการ แสดงให้เห็นว่าการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้าง
เสริมสุขภาพ แรงสนับสนุนทางสังคม เพศหญิง การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมสร้าง
เสริมสุขภาพ และอายุ ต่างก็สามารถทำนายพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรม
ราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เมื่อแรงสนับสนุน
ทางสังคม เพศหญิง การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และอายุคงที่แล้ว
คะแนนการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เพิ่มขึ้น 1 คะแนน
จะทำให้คะแนนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เพิ่มขึ้น 0.640 คะแนน และเมื่อการรับรู้สมรรถนะ
ของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เพศหญิง การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติ
พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และอายุคงที่แล้ว คะแนนแรงสนับสนุนทางสังคม เพิ่มขึ้น 1 คะแนน
จะทำให้คะแนนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เพิ่มขึ้น 0.591 คะแนน เมื่อให้การรับรู้สมรรถนะ
ของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ แรงสนับสนุนทางสังคม การรับรู้อุปสรรค
ของการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และอายุคงที่แล้ว ถ้ามีข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์
ที่เป็นเพศหญิง จะมีผลให้คะแนนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ เพิ่มขึ้น 3.691 คะแนน เมื่อพิจารณา
ถึงการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ แรงสนับสนุนทาง
สังคม เพศหญิง และอายุคงที่แล้ว คะแนนการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริม
สุขภาพ เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะมีผลให้คะแนนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ลดลง 0.211 คะแนน
ในขณะเดียวกันถ้าให้การรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ

แรงสนับสนุนทางสังคม เพศหญิง การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ
คงที่แล้ว จะพบว่าเมื่ออายุเพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีผลทำให้คะแนนพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพลดลง
0.252 คะแนน

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University